

VIŠI PRIVREDNI SUD

PROCESNO PRAVO

NEPOŠTOVANJE SUDA

Ako je podnesak u ime stranke podnio njen zakonski zastupnik ili punomoćnik u kojima vrijeda sud kazna se izriče tim licima a ne stranci.

Stranka u postupku pred sudom ima pravo na iznošenje mišljenja i pravo na izražavanje, međutim takvo mišljenje i izražavanje kojim se vrijeda postupajući sudija ne uživa zaštitu i slobodu, već podliježe izricanju sankcije u vidu izricanja novčane kazne.

Iz obrazloženja:

Osporeno rješenje kojim je izrečena novčana kazna tražiocu izvršenja pravnom licu nije pravilna.

Novčana kazna koju ima u vidu odredba člana 407. ZPP je ličnog karaktera i treba pogađati počinioca deliktne radnje. Ako je podnesak u ime stranke podnio njen zakonski zastupnik ili punomoćnik, kazna se izriče tim licima a ne stranci.

Kazna može biti izrečene i stranci i zakonskom zastupniku odnosno punomoćniku, onda kad su isti podnesak, potpisali i stranka i punomoćnik odnosno zastupnik.

U konkretnom slučaju podnesak koji sadrži uvredljiv sadržaj u ime stranke – tražioca izvršenja, je potpisalo lice ovlašteno za zastupanje, predsjednik upravnog odbora društva, te se novčana kazna zbog uvredljivog izražavanja može izreći samo prema licu koje je u podnesku iznijela uvredljive navode o sudu.

Iz ovih razloga žalbu koju je izjavio zakonski zastupnik u ime tražioca izvršenja je valjalo uvažiti, ukinuti osporeno rješenje u dijelu u kojem je izrečena novčana kazna tražiocu izvršenja u iznosu 500,00 KM, a shodno odredbi člana 235. tačke 3. ZPP.

Zakonskom zastupniku tražioca izvršenja nije ograničeno pravo da izrazi svoje neslaganje s načinom na kom se vodi ovaj izvršni postupak. Sporan je način na koji je zakonski zastupnik tražioca izvršenja to učinio.

Prvostepeni sud je pravilno ocijenio da navodi koje je zakonski zastupnik tražioca izvršenja iznio u podnesu od 10.09.2021. godine predstavljaju uvredljivo izjašnjavanje koje je neprimjereno i nedopustivo sa aspekta pravila korespodencije i komunikacije sa nosiocima sudske vlasti. Suprotno uobičajnim normama pristojnog ponašanja na neprihvatljiv način zakonski zastupnik tražioca izvršenja se obraća sudu u svom podnesku.

Po svom objektivnom karakteru izrazi kao što su „Simptomatično saradnja i šurovanje vještaka i sudije“, „manipulacija sudije“, „očekujemo drugog sudiju koji će raditi po slovu zakona“, ima još časnih sudija koji nisu takvi kao ti“, „ti nisi dostojna da budeš na mjestu na kojem si postavljena“, predstavljaju omalovažavanje i vrijeđanje sudije koji postupaju u predmetnom izvršnom postupku. Dakle ne radi se o iznošenju mišljenja zakonskog zastupnika tražioca izvršenja o radu postupajućeg sudije već o nesumnjivo izrečenim uvredama koje je prvostepeni sud i po ocjeni drugostepenog suda pravilno sankcionisao, jer su upotrebljeni izrazi u podnesku suprotni uobičajnim normama pristojnog ponašanja.

Prvostepeni sud je na osnovu člana 407. ZPP imao ovlaštenje i pravilno je pobijanom odlukom sankcionisao uvrede iznijete u podnesku kojeg je sačinio i potpisao zakonski zastupnik tražioca izvršenja. Dovoljno je objektivno analiziran sadržaj spornih navoda iznijetih u podnesku kojima se na neprimjeren i neprihvatljiv način vrijeđa i omalovažava postupajući sudija.

Iz sadržaja spornog podneska proizilazi da je zakonski zastupnik naveo izraze koji objektivno predstavljaju uvredljivo i omalovažavajuće izražavanje o postupajućem sudiji. Stoga po ocjeni drugostepenog sud neprihvatljivi su žalbeni navodi u kojima se ističe da je potapajućem sudiji povređena ljudska sujeta i da zakonski zastupnik ni jednom riječi nije vrijeđao sud i pravosudni sistem.

Nesporno je pravo tražioca izvršenja da traži od suda da se izvršni postupak efikasno i brzo sprovede (što je u ostalom i zakonom propisano) međutim navodi i izrazi koje je zakonski zastupnik upotrijebio u podnesku su uvredljivi i prevazilaze normalnu i običajnu komunikaciju zastupnika i stranke sa sudom. Stoga pravilno prvostepeni sud konstatuje da je tražilac izvršenja imao mogućnost da svoja prava ostvaruje pred nadležnim organima koji se bave analizom i odgovornosti sudija za njihov rad. Treba naglasiti da nepravilnosti i nezakovitosti u radu nižestepenog suda su razlog za izjavljivanje žalbe drugostepenom sudu koji može ukoliko se utvrdi povreda postupka i pogrešna primjena materijalnog prava da sankcioniše nepravilan rad prvostepenog suda. Isto tako ukoliko u radu sudije postoje elementi koji predstavljaju disciplinske prekršaje, može se zaštita tražiti i pred nadležnim organom izvan suda. Iz spisa predmeta proizilazi da je predsjednik Okružnog privrednog suda u Banjaluci rješenjem broj 57-0-Su 21-000990 od 15.09.2021. godine odbio zahtjev tražioca izvršenja od 10.09.2021.godine (zaveden u sud 13.09.2021. godine) za izuzeće postupajućeg sudije u ovom predmetu.

Navedene inkriminacije u podnesku zakonskog zastupnika tražilac izvršenja kojima vređa i omalovažava sud, nisu u funkciji obrazlaganja istaknutih navoda iz podneska, već u sebi sadrže uvredljive aluzije u profesionalnu sposobnost sudije. U osporenom rješenju navodi iz podneska nisu uzeti izvan konteksta (i da im cilj nije bio vređati, već istaći nezakovitost postupanja). Iako stranke imaju pravo davati primjedbe na rad suda, kakao bi zaštitile svoja prava, njihova kritika nikada ne smije preći granice. Stoga je neophodno jasno razlikovati kritiku i uvredu. U ovom predmetu izjave izrečene u podnesku zakonskog zastupnika tražioca izvršenja izrečene su na uvredljiv i omalovažavajući način. Nisu bile samo primjedbe na postupanje u predmetnom izvršenom postupku. U podnesku se moglo izložiti ono što čini bit primjedbi, bez upotrebe uvredljivih izraza.

Visina određene novčane kazne po ocjeni drugostepenog suda je pravilno odmjerena prema svim okolnostima konkretnog slučaja.

Kako je sud na osnovu imperativne zakonske odredbe iz člana 407. stav 1. ZPP-a obavezan izreći novčanu kaznu kada utvrdi okolnost iz te odredbe to je zakonskom zastupniku, u cilju izbjegavanja njegovog eventualnog budućeg takvog ili sličnog ponašanja osnovano izrečena novčana kazna, kao mjera osiguranja discipline stranaka.

(iz rješenja Višeg privrednog suda broj: 57 0 Ps 119012 21 Pžip od 26.01.2022. godine)

*autor sentence: Bogdan Gajić,
sudija Višeg privrednog suda*